

Maria Lluís, locutora i directora de Ràdio Gandesa, exemple d'amor i servei

El món evoluciona constantment per la força de la seva gent. Uns creuen, d'altres investiguen, treballen, i així s'avança. A les comarques i als pobles succeeix el mateix, salvant les distàncies i la proporcionalitat, a vegades per casualitat i d'altres per predisposició, però sempre per la força, la constància i el treball. No en va el Dr. Jaume Ferran, de Corbera, va descobrir la vacuna del còlera sense reconeixement inicial dels metges ni de l'Estat; el Dr. Joan Baptista Manyà de Gandesa, va ser qui va marcar conceptes nous en la ciència teològica a meitat del segle passat; Orta (Horta de Sant Joan), al segle XV, va ser la capital del safrà mundial d'aquells dies; o Gràfiques Salaet, de Gandesa, és avui una de les primeres potències europees en el món de la manufactura de paper destinat a l'alimentació. Tot neix i evoluciona per la força de la gent que ho mou, que hi treballa, que es lliura amb amor i estima a la seva professió. Aquest és el cas de Maria Lluís Cabes, directora de Ràdio Gandesa, La Veu de la Terra Alta, reconeguda per la seva extraordinària trajectòria en la Nit de la Comunicació del periodisme Ebrenc.

Explicaré qui és la Maria Lluís per entendre la seva personalitat i la professió a la ràdio. A Gandesa, pels anys 1960, va arribar un telegrafista, Basilio Ruiz, jove d'origen aragonès, actiu i molt treballador. Aviat va in-

corporar-se a la vida pública local, va aprendre el gandesà a les poques setmanes d'arribar i es va casar amb una noia de la Ciutat. En morir la seva jove esposa, se'l va destinar a Tarragona com a telegrafista. Basilio, que així se'l coneixia popularment, malgrat els anys que va viure a Gandesa, va deixar-hi petjada, per la seva actitud constructiva i inquieta. Era afeccionat a la ràdio i va muntar Ràdio Gandesa, amb el vistiplau i ajuda de l'Ajuntament. Ell treballava a telègrafs i necessitava una ajuda a l'emissora. I, així, la Maria Lluís es va incorporar al món de la ràdio l'any 1963. El govern franquista, uns anys més tard, va fer tancar 350 emissores d'OM, 21 de les quals estaven ubicades a les comarques tarragonines.

Les emissions de Ràdio Gandesa van ser un raig de llum que va aparèixer a Gandesa i la Terra Alta quan la depressió econòmica era constant i diàriament les famílies emigraven al cinturó industrial de Barcelona, a Venècia, al Brasil i allà on podien sobreviure. Centenars de cases quedaren buides, com a la majoria de llocs, als pobles de la Terra Alta, i també a les comarques agrícoles de l'interior de Catalunya. Joan Peruchó ho recorda quan va arribar de jutge de Primera Instància i comentava l'estat deplorable dels carrers i cases derruïdes al carrer Major, encara dels bombardejos de la Guerra Civil. Explicava com la gent matava

el porc al carrer, i amb solidaritat podia participar dels mondongos, com vestien els pagesos i sobrevivien amb escassetats, cosa que cridava l'atenció d'un advocat barceloní que arribava a Gandesa de bell nou. Com se sentia més escriptor que jutge ho relatava a les seves cròniques, sempre acompanyat del Sra. Galván, metge, el Sr. Ruiz, farmacèutic, i el Sr. Sol, comerciant. Tot resultava nou per a Peruchó: el caràcter humil i franc de la gent, la fraternitat, i la generositat, que, com a bon gurmet i relator del que observava, contrastava amb els àpats que menjava al restaurant del Sr. Enrique de Calaceit, sempre acompanyat pels seus inseparables amics.

I la Maria Lluís, dins aquell ambient ric de costums ancestrals però empobrit per una agricultura sense futur, va fer renàixer la il·lusió dels

terratenes, amb les seves contalles radiofòniques, reproduint el que explicava la premsa diària i donant la oportunitat de col·laborar a molta gent que participava amb ella en les emissions diàries.

Ja en temps de la democràcia, l'any 1983, l'Ajuntament va restituir Ràdio Gandesa, la Veu de la Terra Alta i la va elegir com a directora. Els seus tres principals col·laboradors, tots ells traspassats, foren Josep Vidal, que informava del temps a Gandesa, a la vegada que a TV3 i a Catalunya Ràdio, Andreu Pedrola, que n'era el comptable però que també col·laborava en emissions de música, com, també, Raül Arlandès, i Enric Borràs, oncle de fotoperiodista que tots coneixem, que parlava sobre l'esport. Fôrem més de 200 els col·laboradors directes de la Maria. Jo mateix, algun dia, parlava d'història de

Anton Monner
cronista de Gandesa

Gandesa, i altres persones, d'agricultura, d'anècdotes, de festes..., i el Sr. rector, de les seves activitats religioses. Molts hi hem passat, per aquells micros, i tots la recordem amb la seva mirada amable, de total servei a la professió que exercia, i d'amor per la terra i la seva gent. Des de sempre ha estat una col·laboradora de l'església arxiprestal, al costat dels diferents rectors, i, malgrat els seus 84 anys, continua dedicant-s'hi amb plenitud. I en temps anteriors havia estat regidora de l'Ajuntament.

No en va, doncs, tard, perquè es va jubilar l'any 2005, però per merescuda la trajectòria, aquesta setmana li han lliurat el reconeixement per la feina feta i per la personalitat que des del primer dia va injectar com a directora de Ràdio Gandesa, la Veu de la Terra Alta. Els seus companys periodistes ebrencs han encertat guardonant la seva companya de professió.